Поштарина плаћена у готову

НОВИ САД
уторак
28 Фебруара 1939
Година V
Бр. 49 (1.128)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази свакодневно осим понедељника
Примерак 1 дин
Месечна претплата 20 д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација: Краља Александра. 7. — Телефони: 21-06. — 21 05 Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58.460. — Поштански фах број 178. — Рукописи се не враћају

НОВИ БАН ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ

По пријему дужности Бан г. др. Јован Радивојевић

посетио је Министра просвете г. Стевана Ћирића а затим се одвезао у Шид, где му је становништво приредило одушевљене манифестације

Београд, 27 фебруара. — У име Њ. В. Краља, указом Краљевског Намесника, на предлог претседника Министарског савета и министра унутрашњих послова, стављен је у пензију бан Дунавске бановине г. Светислав Рајић, а постављен је за бана Дунавске бановине г. др. Јован Радивојевић.

Нови Бан г. др. Јован Радивојевић

Јуче пре подне, у кабинету претседништва владе, пред претседником владе и министром унутрашњих послова г. Драгишом Цветковићем положио је заклетву нови Бан Дунавске бановине г. др. Јован Радивојевић. Одмах по полагању заклетве, Бан г. др. Радивојевић допутовао је у Нови Сад.

У 11 часова пре подне, у кабинету бана Дунавске бановине, извршена је примопредаја дужности. Досадашњи бан г. Светислав Рајић упознао је Бана г. др. Радивојевића са текућим пословима у Банској управи. Примопредаји су присуствовали начелници Банске управе г. др. Антон Батагељ и Коста Павловић као и бановински инспектор г. др. Стеван Суботин.

После тога Бан г. др. Радивојевић је примио гг. Стевана Милића, касационог судију, др. Душана Антонијевића, старешину Државног тужилаштва у Новом Саду, др. Обрада Милутиновића, потпретседника Месног одбора ЈРЗ, др. Мићу Иванчевића и Радмила Живановића, секретаре Месне организације ЈРЗ, и неколико угледних личности новосадског јавног живота.

У 13 часова Бан г. др. Радивојевић одвезао се, у друштву касационог судије г. др. Стевана Милића, аутомобилом у Сремске Карловце, где је учинио посету господи и г. Стевану Ћирићу, министру просвете.

Министар г. Ћирић је дуже времена остао у разговору са Баном г. др. Радивојевићем који је, затим, продужио аутомобилом за Шид.

Пред шидском општином Бана г. др. Радивојевића дочекала је велика маса света, на челу са коњаницима, која је одушевљено поздравила новог Бана Дунавске бановине, коме је, по полагању заклетве у Београду, ово прва посета Шиду. Када је аутомобил стигао пред општинску кућу, непрегледна маса је одушевљено клицала претседнику владе г. Драгиши Цветковићу и Бану г. др. Јовану Радивојевићу.

Међувремено у општинској судници сакупили су се општински већници као и претставници свих удружења и установа. Бан г. др. Јован Радивојевић је одржао говор, у коме је нагласио да је на положај бана дошао позерењем Краљевског Намесништва и претседника Министарског савета г. Драгише Цветковића и његове владе.

Личност новог Бана г. др. Јована Радивојевића

Нови Бан Дунавске бановине г. др. Јован Радивојевић, адвокат у Шиду и бивши народни посланик, рођен је у Иригу 1884 године у угледној родољубивој учитељској породици. Његов отац је био истакнути национални борац, дугогодишњи школски надзорник у Сему, један врло заслужан просветни радник. Васпитан у националном духу још у родитељском дому др. Јован Радивојевић је гимназију свршио у Земуну, а правне науке у Бечу, Грацу и Загребу, где је и докторирао. Још као гимназијалац у Земуну одржавао је врло присне везе са сада покојним Љубом Нешићем, Љубом Јовановићем, Драгомиром Јокићем и другима, учествујући живо у раду прератне српске националне омладине.

Пошто је докторирао права др. Радивојевић је отпочео адвокатску каријеру у Руми као приправник адвокатске канцеларије истакнутог радикалског првака Војводине пок. др. Жарка Миладиновића, бившег министра пошта. Г. др. Радивојевић је истовремено отпочео и присну политичку сарадњу са пок. др. Миладиновићем у духу старих радикалских традиција. У то време г. др. Радивојевић је, сасвим природно, један од највреднијих и најзапаженијих сарадника новосадске „Заставе" из Срема. Од 1907 до 1912 он је у Руми уређивао недељни лист „Радикал". У политичкој борби био је врло активан путујући по зборовима и пратећи Јашу Томића, др. Жарка Миладиновића, др. Ђорђа Красојевића и остале истакнуте радикалске прваке. Пре рата др. Радивојевић је врло живо сарађивао у Соколу. Био је секретар Соколског друштва. За време велеиздајничке парнице у Загребу због свог познатог националистичког става, који није познавао компромисе, био је под сталним полициским надзором. На почетку светског рата, који га је затекао у Руми одмах је ухапшен и спроведен у затвор под оптужбом велеиздаје. Држан је шест месеци у затвору, а потом је послат, као таоц, у Арад. Доцније је упућен на фронт.

После Уједињења г. др. Радивојевић се вратио у Шид где је организовао Радикалну странку. Од 1920 до 1927 био је кандидат на листи Николе Пашића, а за посланика је изабран 1925 и 1927 године и то у два среза: шидском и илочком. Од 1924 до 1929 био је стално делегат Срема за шири главни одбор Радикалне странке. У Народној скупштини је биран за секретара Законодавног и за члана Финансиског одбора. У то време издавао је лист „Рад" показујући врло живу публицистичку делатност.

За време шестојануарског режима г. др. Радивојевић се повукао из политичког живота. За то време врло је много радио на привредном подизању нашег живља у Сему. Пуних шест година он је био претседник наше највеће водне задруге, Бић-босутске водне задруге, која је под његовом управом извршила многе велике мелиорационе радове. Његовом иницијативом и заузимањем Задруга је подигла савски насип.

Г. др. Радивојевић је много писао у правним часописима: загребачком Мјесечнику и Архиву за правне и друштвене науке.

Г. др. Радивојевић је одличан познавалац војвођанских проблема и потреба, као и наших прилика. На положају Бана Дунавске бановине он ће, несумњиво, бити у могућности да користи своја велика искуства преузимајући иницијативу да се многа отворена питања наших крајева, како национално-економска, тако исто и културна, социјална и друга што скорије реше.

—o—

ПРИЈЕМИ КОД БАНА Г. ДР. РАДИВОЈЕВИЋА

Бан г. др. Јован Радивојевић вратио се у Нови Сад данас пре подне, нешто после 10 часова. У своме кабинету у Банској управи, Бан г. др. Радивојевић одмах је примио све начелнике Банске управе, као и више чиновнике, који су му претстављени. У току данашњег дана Бан г. др. Радивојевић је примио велики број телеграфских и писмених честитака из целе Дунавске бановине. Данас је г. Бан примио велики број угледних личности, претставника установа, удружења и корпорација, који су му честитали на постављењу за бана.

—o—

Г. ДР. БОГДАН СТОЈАКОВИЋ НОВИ ШЕФ КАБИНЕТА Г. БАНА

Одлуком Бана г. др. Јована Радивојевића, бански саветник г. др. Богдан Стојаковић одређен је за новога шефа кабинета

—o—

КОНФЕРЕНЦИЈЕ Г. ДР. ЛАЗЕ МАРКОВИЋА

Првак Главног одбора г. др. Лаза Марковић одржао је конференцију са својим пријатељима у Мостару, Требињу, Билећу и Дубровнику. На овим конференцијама г. др. Марковић је говорио о потреби окупљања Срба

Приликом своје прве посете Петровграду
Министри гг. Бешлић и Томић састали су се
са привредницима и испитали потребе целокупне банатске привреде
Министар г. Јеврем Томић наговестио је темељиту реформу Закона о радњама и реорганизацију Министарства трговине и индустрије

Петровград, 27 фебруара. — За прву посету министра пољопривреде г. Николе Бешлића и министра трговине и индустрије г. Јеврема Томића вршене су у Петровграду велике припреме.

Министар г. Бешлић

У 8,30 часова формирала се на Тргу Краља Петра велика поворка аутомобила, кола и бициклиста. На челу поворке налазила се ратарска коњица са заставом и музиком. Поворка је кренула према градској капији код Фабрике шећера, где су, око 10 часова, стигли аутомобилом министри гг. Бешлић и Томић. Претседник градске општине г. Милорад Цветков поздравио је гг. Министре добродошлицом. Чланице Кола српских сестара везале су по народном обичају Министрима пешкире док је претседница Кола гђа Соња Петровић предала гђи Бешлић букет цвећа. Министри су затим сели у четвороспрег, окићен, цвећем, који су вукли расни банатски коњи. Поворка је допратила гг. Министре до Трга Краља Петра, који је био преплављен народом. Гг. Министри упутили су се у жупаниску палату. Ту су чланице Добротворне задруге Српкиња предале букет цвећа министрима гг. Томићу и Бешлићу, а чланови Задруге Срба привредника везали су им пешкире. Министри су се упутили у велику дворану бивше жупаније, па је са балкона окупљеној маси одржао говор претседник општине г. Милорад Цветков, који је поздравио гг. Министре и подвукао поверење које је народ овога краја дао министру г. Бешлићу, изабравши га за народног посланика града и среза Петровграда.

Реч министра г. Јеврема Томића

Затим је са балкона говорио министар трговине и индустрије г. Јеврем Томић, који је нарочито подвукао значај пријатељства које постоји између њега и министра г. Бешлића ,јер је од прворазредног значаја да ова два важна привредна ресора воде добри пријатељи. То је први случај од ослобођења на овамо да су ова два ресора заузели тако добри пријатељи као што су министар Бешлић и он. Ова два ресора треба у сагласности да решавају разне привредне проблеме, а то њихово лично пријатељство је гаранција да ће сва отворена питања свих грана бити решена онако како диктују најбољи интереси наше привреде. Подвукао је да и он и г. Бешлић, као сељачки народни посланици, врло добро познају проблеме овог већ годинама запуштеног краја, који има све услове за најбољи напредак, и да ће све предузети да се то стање измени.

Министар г. Бешлић о свом будућем раду

Затим је узео реч министар г. Никола Бешлић ,који се захвалио на овако срдачном дочеку, који за њега претставља обавезу да испуни све наде које се, као што види, у њега полажу. Он је 20 година своје делатности провео у Банату и зна све потребе ових крајева. У своме раду не жели да се узвиси изнад оних с којима је годинама сарађивао и он ће сваке недеље посећивати Петровград, састајаће се са народом и заједнички ће расправљати о свему што је потребно да се учини за овај крај. Сматра да још није време да се говори о политици владе г. Драгише Цветковића, која има да реши једно важно унутрашње питање.

Затим је претседник општине г. Милорад Цветков отворио свечану седницу Градског већа и одржао говор, у коме је поздравио министре гг. Бешлића и Томића као еминентне претставнике ових крајева у влади г. Драгише Цветковића и изложио њихову дугогодишњу делатност на политичком, националном, привредном и културном пољу.

После седнице, Министар г. Бешлић, упутио се на годишњу скупштину Ватрогасне жупе, где му је претседник г. Тимотије Рајић предао Ватрогасни крст за заслуге, којим га је одликовао Ватрогасни савез.

Конференција привредника у Трговинско-индустриској комори

Међувремено, министар г. Јеврем Томић упутио се у палату Трговинско-индустриске коморе, где је, поводом доласка г. Министра, одржана шира конференција привредника са подручја Баната, који су министра г. Томића срдачно поздравили. Конференцији је претседавао претседник коморе г. Петар Костић, који је министру г. Томићу скренуо пажњу на путеве у Банату, који су највећим делом неизграђени и налазе се у врло рђавом стању. Развојна нужност привреде Баната императивно налаже изградњу путева у правцу престонице и средиште бановине, затим, везивање свих места са железничким станицама и везивање свих значајних привредних седишта Баната међусобно. Као највећу потребу г. Костић је истакао неопходност изградње пута Вршац — Петровград, преко Мариолане, Сечња и Лазарева. Изразио је уверење привредника да би требало створити могућност да Банска управа у Новом Саду закључи посебан зајам за изградњу путева у Банату. Затим је говорио о улози стручног школства и молио новчану помоћ за довршење зграде у којој ће се сместити приватна Трговачка академија и Средња техничка школа, у којој ће се од 1 септембра отворити млинарски отсек, који ће бити прва млинарска школа у земљи.

Потом су изложили потребе привреде потпретседник Коморе г. Ђока Ристић, потпретседник Удружења индустријалаца г. Христофор Драган, претседник Финансиског отсека Коморе г. Гига Јовановић, главни секретар Коморе г. др. Љубомир Божић и претседник Удружења угоститеља г. Веља Мирч.

Тешкоће банатске индустрије

Г. Христофор Драган је изнео тешкоће банатске индустрије и потребу директне и индиректне помоћи појединим индустриским гранама. Налази да би млинској индустрији требало осигурати извоз брашна и мекиња, за цигљарску снизити железничке подвозне тарифе, а за шећерну индустрију смањити државну трошарину на шећер. Надаље подвлачи нужност царинске заштите текстилне индустрије. Индустрији је потребно осигурати индустриске кредите, било код Народне банке, било стварањем Трговинско - индустриске банке.

За ревизију Закона о радњама

Г. Петар Галетин изнео је потребе трговачког сталежа и умолио г. Министра да се изврши што пре ревизија Закона о радњама и да се што пре донесе закон о осигурању трговаца у случају изнемоглости и старости.

Г. др. Љубомир Божић умолио је г. Министра да се на жито које житарски трговци извозе преко Призада укине плаћање пореза на пословни промет.

Министар г. Томић о потреби добрих комуникација

На све изражене жеље привредника одговорио је министар г. Томић, који је изјавио да су му истакнуте потребе већим делом лично познате. Познато му је и најболније питање ових крајева: недостатак добрих комуникација, због којих привреда трпи велику штету. Нарочито је штетна неповезаност села са градом, која је у Банату најчешћа појава. Тај проблем не може се решити преко ноћи, али се може отпочети са његовим решавањем. Поред кредита, који је већ предвиђен за Дунавску бановину, стараће се да се и из ванбуџетских средстава нађу могућности за решење овог проблема. Министар г. Томић је затим нарочито подвукао да ни једно питање које се буде тицало наше привреде неће решити, а да се претходно не буде посаветовао са оном привредном граном коју то директно интересује. Међу најважнија питања која треба првенствено да реши — каже министар г. Томић — спада питање администрације у нашој централној установи. Из свог личног опажања, г. Министар говори о несавршености наше администрације која је спора и ток развитка наше привреде престиже је, тако да појединих административне одлуке често стижу тек онда, када је предмет на који се

Министар г. Томић

односе већ одавно постао неактуелан. Зато је — каже г. Министар — тражио овлашћење да реорганизује Министарство трговине и индустрије, како би оно одговарало оној намени због ко је постоји.

Извршиће се реформа Закона о радњама

У погледу изражене жеље да се у неким тачкама измени Закон о радњама, министар г. Томић је изјавио да таквих предлога има много и различитих и да је у принципу противан изменама на парчад, јер би то довело до пометње. Има у Закону о радњама — каже г. министар — одредаба које је живот демантовао и које тешко погађају нашу привреду. Стога закон неће мењати делимично, само у појединим тачкама, него ће, у договору са привредницима, извршити корениту реформу Закона о радњама.

У погледу питања опорезивања житарске трговине, г. Министар је изјавио да ће предузети све да се ово питање реши.

Помагање стручног школства

Министар г. Томић говорио је, затим, о недостатку стручног школства у свим гранама привреде у Дунавској бановини, која, иако је привредно најјача, стоји у том погледу на последњем месту. Међутим, постоје могућности да се школство потпомаже средствима која већ и данас стоје на расположењу. И у том правцу учиниће се све што је могуће.

На крају је г. Министар изразио жељу да га привредници Баната посећују у његовом кабинету и сваком приликом да му излажу потребе привреде, како би све важније одлуке доносио споразумно са њима.

Банкет

Потом су министри гг. Бешлић и Томић примили велики број разних депутација и саслушали жеље претставника свих грана привреде.

Затим је, у хотелу „Централ", приређен свечани банкет, на коме је присуствовало око 400 лица.

Око 16 часова министри г. Бешлић и Томић кренули су аутомобилом у Тител.

М. Ф.

ПОЛИТИЧКИ ЖИВОТ

„НОВА РИЈЕЧ“ О СПОРАЗУМУ

У г. Вилдеровој „Новој Ријечи“ пише г. др. Светозар Ивковић о споразуму: „Када је после више од 10 година дошло до потписа споразума од 8 октобра 1937 године, за који смо се ми и после јуна 1928 године стално залагали и борили, по команди закректаше свраке да његови творци хоће да руше државу. Данас милиони грађана Југославије, који то јуче нису хтели, траже да споразумно отклонимо све сметње боље будућности наше државе. Зато до споразума мора доћи,‘ је праведне захтеве хрватског народа признају сада и сви Срби и сви Словенци. Ми нисмо само веровали, ми смо били сигурни да ће идеја споразума победити. Она има од свога зачетка унутрашњу снагу, далеко јачу од моментаних манифестација спољашње снаге, која може краће или дуже вегетирати али коначно мора — јер нема корена — угинути. Споразум значи потпуну и фактичну равноправност. Равноправност и у добру и у злу. Зато је ова идеја категорички императив наше младе државе“.

—o—

ГРУПА МАЂАРСКИХ НОВИНАРА ПОСЕТИЋЕ У МАЈУ НАШУ ЗЕМЉУ

Београд, 27 фебруара. — У мају ове године посетиће нашу земљу једна група мађарских новинара. Они ће стићи 14 маја у Београд. 16 маја посетиће Опленац и Аранђеловац, 17 маја манастир Жичу, Матарушку и Врњачку Бању; 18 маја Чачак; 19 маја Сарајево; 21 маја Дубровник; 22 маја Херцег Нови, Котор и Цетиње; затим, од 23 до 29, Макарску Сплит, Плитвичка Језера, Загреб Блед, Бохињ, Планицу, Љубљану и Рогашку Слатину, а 29 маја се враћају преко Прагерског у Пешту. Ову посету мађарских новинара организује друштво „Путник“. *(Дан)*

Питање пензионог осигурања југословенских новинара поново је на дневном реду. Већ је друга година како су у овој земљи једино носиоци јавне речи, између свих приватних намештеника, изузети из обавезног пензионог осигурања.

Професионално удружење наших новинара предузело је код надлежних кораке да се новим предлогом буџета осигурају потребни кредити за спровођење у живот пензионог осигурања новинара, на које су претставници јавног мишљења стекли законско право још 1926 године доношењем Уредбе о професионалним новинарима.

И овога пута новинари су добили од надлежних обећања да ће се њихово животно питање, које је, усвари, питање солидног основа будућег развоја наше штампе уопште, повољно решити. Крајње је, одиста, време да се ово болно питање социјалног положаја наших новинара реши на један задовољавајући начин, ако се жели да се новинарски сталеж у коме је било много чега трулог — требало је то јавно признати — обезбеди здрав солидан и квалификован подмладак.

НАТАЛИТЕТ И МОРТАЛИТЕТ У ДУНАВСКОЈ БАНОВИНИ

Природни прираштај становништва Дунавске бановине у светлу статистике

Годишњи природни прираштај становништва у Дунавској бановини мањи је него у осталим бановинама

Веома занимљиви су подаци из извештаја који је Банском већу поднео начелник Одељења за социјалну политику и народно здравље г. др. Владан Јојкић о природном прираштају становништва Дунавске бановине. Из ових података се види да је годишњи природни прираштај становништви у Дунавској бановини од 1930—1935 године мањи него у осталим бановинама. То се врло јасно види из поређења са осталим бановинама.

Прираштај на сваких 10.000 становника годишње у Дунавској бановини 87.9 у Дравској 100.7, у Савској 105.6, у Моравској 157.8, у Зетској 169.6, у Приморској 176, у Вардарској 186.9, у Дринској 196.3 и у Врбаској 215.7. У Југославији је на 10.000 становника годишњи прираштај становништва 143.1.

Најмањи природни прираштај у Барањи, а највећи у Бачкој

У Дунавској бановини природно кретање становништва од 1930—1932 показује ову слику. У шумадиском делу бановине на 1000 становника био је наталитет 34.3, смртност 17.7, природни прираштај 16.6. У сремском делу бановине на 1000 становника био је наталитет 31.5 ,смртност 22.1, природни прираст 9.4. У ужој Војводини на 1000 становника био је наталитет 25.7, смртност 19.5, природни прираштај 6.2. Тако је у Бачкој на 1000 становника био наталитет 25.1, смртност 18.5, природни прираштај 6.6. У Банату наталитет 27.5, смртност 21.2, природни прираштај 6.3. у Барањи наталитет 20.2, смртност 20.1, природни прираштај 0.1.

Као што се види, у Војводини је најмањи природни прираштај у Барањи, а највећи у Бачкој.

Занимљива је и статистика о природном кретању верских и језичких група у Банату, Бачкој и Барањи. Тако је на територији уже Војводине на 1000 становника код православних наталитет 28.1, смртност 21.6, природни прираштај 6.5; код римокатолика наталитет 25.1 ,смртност 18.7, природни прираштај 6.4; код протестаната наталитет 22.8 смртност 17.3, природни прираштај 5.5; код Јевреја је наталитет 10.9, смртност 17.1, природни прираштај —6.2. Код Срба је наталитет 29.3 смртност 21.9, природни прираштај 7.4; код Буњеваца и Шокаца наталитет 26.6, смртност 20.4, природни прираштај 6.2; код Словака наталитет 27.9, смртност 18.9, природни прираштај 9; код Русина наталитет 33.9, смртност 17.9, природни прираштај 16. Код Мађара је наталитет 26.1, смртност 18.6, природни прираштај 7.5. Код Немаца наталитет 20.7, смртност 16.6, природни прираштај 4.1. Код Румуна наталитет 20.1, смртност 21.8, природ. прираштај —1.7. Код Словена у Војводини наталитет је 28.3, смртност 21.1, природни прираштај 7.2. Код Мађара и Немаца наталитет је 23.7, смртност 17.7 ,природни прираштај 6. Код Мађара протестаната наталитет је 19, смртност 17.7, природни прираштај 1.3. Код Немаца протестаната наталитет је 20, смртност 15, природни прираштај 5. Код Мађара пимокатолика наталитет је 27, смртност 18.7, природни прираштај 8.3. Код Немаца римокатолика наталитет је 20.9, смртност 17.1, природни прираштај 3.8.

Као што се из ове статистике Банске управе види, највећи је наталитет, од верских група у Војводини, код православних, а најмањи код јевреја; највећа смртност код православних, а најмања код јевреја; највећи природни прираштај код православних, а најмањи код протестаната. Затим, највећи је наталитет код Словена, а најмањи код Румуна; највећа смртност код Румуна, а најмања код Немаца; највећи природни прираштај код Мађара и Словена, а најмањи код Румуна.

Смртност одојчади опада

Утешна је појава да је смртност одојчади у Дунавској бановини из године у годину мања. Тако је од 100 живорођених умрло у 1930 години 17.18 или 29.15 од сто од свих умрлих, у 1931 17.85 или 25.45 од сто, у 1932 години 19.18 или 27.27 од сто, у 1933 години 15.31 или 23.96 од сто, у 1934 години 18.50 или 26.16 од сто, у 1935 години 16.74 или 22.89 од сто и у 1936 години 16.02 или 21.82 од сто. Просечно у току ових седам година на 100 живорођених у Дунавској бановини умрло је у једној години 17.25 или 25.25 од сто од свих умрлих. У времену исти хседам година у Југославији је просечно у једној години умрло одојчади 15.06 или 27.01 од укупног броја свих умрлих.

У Банату, Бачкој и Барањи од 1930—1932 просечна годишња смртност одојчади износила је 20.80 или 27.40 од сто од свих умрлих, док је за исто време у целој Дунавској бановини износила 18.07 или 27.24 од сто. У Банату, Бачкој и Барањи од 1930—1932 просечна годишња смртност одојчади је била код православних 22.8 или 29.7 од сто од свих умрлих, код римокатолика 20.1 или 27 од сто, код протестаната 15.9 или 21 од сто и код јевреја 14.4 или 9.2 од сто. Код Срба је износила 23 или 30.8 од сто, код Буњеваца и Шокаца 25.3 или 33.6 од сто, код Словака 19.2 или 28.2 од сто, код Русина 20.4 или 38.6 од сто ,код Мађара 19.3 или 27.1 од сто, код Немаца 14.2 или 17.9 од сто, код протестантских Немаца 11 или 14.6 од сто ,Код Румуна 21.8 или 20.8 од сто. Код Словена у Војводини била је 22.98 или 30.95 од сто и код Несловена 17.36 или 22.23 од сто.

Смртност од туберкулозе и акутних зараза

У Дунавској бановини умрло је од туберкулозе у 1930 години на 1000 становника 27.26 или 15.20 од сто од укупне смртности, у 1931 години 29.51 или 15.46 од сто, у 1932 години 25.08 или 13.65 од сто, у 1933 години 23.07 или 14.05 од сто, у 1934 години 22.04 или 13.10 од сто, у 1593 години 20.42 или 13.28 од сто и у 1936 години 18.15 или 11.85 од сто.

Од акутних зараза умрло је у Дунавској бановини у 1930 години 2203, у 1931 години 2073, у 1932 години 2173, у 1933 години 1298, у 1934 години 2198, у 1935 години 1220 и у 1936 години 1166.

ЕЛЕКТРИЧНИМ ГЛАЧАЛОМ

ПЕГЛАШ НАЈБОЉЕ И БРЗО И ЛАКО И БЕЗ ГЛАВОБОЉЕ

Сплитска комора против повишења пореских терета

Загреб, 27 фебруара. — „Обзор“ јавља из Сплита да је већник Трговинско-индустриске коморе у Сплиту г. др. Нико Љубичић поднео управи коморе претставку с молбом да се одмах достави претседнику владе г. Драгиши Цветковићу, министру финансија и свим привредним министарствима. У претставци, између осталога, г. др. Љубичић наводи:

„У предлогу буџета за 1939-40 годину предвиђено је увођење нове врсте пореза под именом „посебни допринос уз непосредне порезе“, који би имао донети 247 милиона динара. Ако би се ово спровело, то би значило поновно оптерећење за 14.32 од сто од укупних садашњих прихода и непосредних пореза. Пошто је влада у својој декларацији изричито изјавила да ће водити привредну политику у складу с економском снагом народа, то сигурно није њена намера да намеће нове тешке терете. Овај би терет трговина и индустрија морала уносити у калкулацију робе, што би подигло цене роби и тиме би се погодили широки слојеви народа“. На крају г. др. Љубичић апелује да се пореска оптерећења не повисују.

УНАПРЕЂЕЊЕ ВРХОВНОГ ДРЖАВНОГ ПРАВОБРАНИОЦА Г. НИКОЛЕ ДРАГОВИЋА

У име Његовог Величанства Краља, Указом Краљевских Намесника, на предлог г. Министра правде унапређени су: гг. Никола Драговић, врховни државни правобранилац, друге групе другог степена у другу групу прво гстепена; др. Иво Матијевић, заменик врховног државног правобраниоца, треће групе другог степена у трећу групу првог степена.

—o—

ЧЛАНОВИ СТАЛНОГ ПРАВНИЧКОГ ОДБОРА ЗА 1939/40 ГОДИНУ

У име Његовог Величанства Краља, Указом Краљевских Намесника, на предлог г. Министра правде, постављен је стални правнички одбор за 1939/40 годину. Чланови су: г. др. Стеван Сагадин, претседник Државног савета; г. др. Петар Миличић, члан Државног савета; г Божидар Протић, судија Касационог суда у Београду; г. Милош Јовановић, претседник Апелационог суда у Београду; г. др. Конрад Шмит, члан Главне контроле; г. др. Лаза Костић, редовни професор Економско-комерциалне високе школе у Београду; г. др. Милан Бартош, ванредни професор Правног факултета у Београду; г. Момчило Јанковић, адвокат из Београда.

Комедиограф г. Славомир Настасијевић већ неколико година забавља Вршчане

Његова драма „Самовоз“ примљена је на репертоар Народног позоришта у Београду

Вршац, 25 фебруара. — Писац лаких комедија из живота наше средине, вршачки професор г. Славомир Настасијевић забележио је, ових дана, десетогодишњицу службе позоришној уметности и књижевности. Из познате породице Настасијевића, брат рано преминулог песника Момчила, књижевног рапсода наших себарских и сеодухотворења у савлађивању природе, он је свој таленат посветио разгаљивању друштва. Низом комедија, вештином цртача, он је, у позоришној опреми, створио филм наше малограђанске интриге. Његова комедија „Врачара Божана“, која се игра пред пуном кућом у Скопском позоришту, сведочи о визуелном дару аутора да одигравања у стварном животу запази и сними фитографском тачношћу. Верна детаљима изворног збивања, као снимак нашег изобличавања у мраку сујеверја, та комедија је овековечила име пишчево.

У Вршцу, комедиограф г. Настасијевић живи у сенци чиновничког календара, која зна, понекад, да се исплази на своје миљенике авотињском гримасом. Прописан тата, са мушкарчићем којег му је дугонога птица послала недавно из свога зимовника с југа, он у друштву своје ћерчице, која сада сриче имена јунака његових комедија, пише и дотерује сцене нових дела, Необично продуктиван, он сваке године обдари Вршчане премијером из своје књижевне продукције. Вршчани, са позоришном традицијом оца српске драме, Стерије, радо гледају, воле и цене свог данашњег комедиографа, г. Настасијевића.

Г. Настасијевић је релативно млад човек. Досада је написао, сем комедије „Врачаре“ и низа фељтона у дневним листовима, пет великих комедија које су му прокрчиле пут ка успеху. Те комедије носе наслове: „Отмица“, „Нестрпљиви наследници“, „Три зета“, „Зачарани кућевласник“ и „Самовоз“. У свима њима, тежиште сценског сукоба је углавном у сплетки помоћу које лица комедије настоје да доскоче једно другом. У „Зачараном кућевласнику“ интрига је потенцирана готово на четврти степен. Гледаоцима се врти у мозгу од шпијачке завитланости у коју су се похватали учесници у радњи.

„Самовоз“, чија се радња одиграва на селу, примљен је на репортоар Београдског народног позоришта. Сиже комедије је саткан од материје коју углавном даје један занесени учитељ проналазачком грозницом у нервима. У подруму школске зграде он гради самовозна кола, која треба да се крећу без погонске снаге. Решење проблема је у великом магнету који треба да привлачи лимену рлочу на предњем делу кола и да их тако вуче за собом. Деловођа је такође загрејан проналазачевом идејом, а сељаци целу ствар прате подозриво. Код њих преовлађује мишљење да учитељ и деловођа праве лажне паре. Око тога се рађају заплети и нижу сукоби, у којима долази до изражаја животна манифестација нашега села у савременом оквиру сплетака, подметања, надмудривања и борбе за престиж и богатство.

Г. Настасијевић је у преговорима са Народним позориштем Дунавске бановине „Кнеза Намесника Павла“ да и оно прими на репортоар једну или две од његових комедија. Његови пријатељи и поштоваоци у Вршцу волели би да виде његово дело у сценској обради наших бановинских режисера, пошто је позориште својим прошлогодишњим гостовањем оставило трајну успомену, побуђујући код гледалаца интересовање и разумевање за режију вишег уметничког ранга. **(Дан)**

Конкурси за попуњавање упражњених места општинских службеника

Општинска управа у Иванову расписује натечај за попуњавање главних службеничких места општинског подбележника и благајника. Минимална плата подбележника 400 динара месечно, благајника 200 динара. Сем принадлежности у новцу, подбележнику припадају два хвата дрва за огрев. Молбе поднети до 19 марта.

Управа општине арнејевске расписује натечај за попуњавање главиог службеничког места општинског деловође. Минимале принадлежности 600 динара. Молбе поднети до 19 марта.

Општинска управа у Обрежи расписује натечај за попуњавање главног службеничког места општинског подбележника-рачуновође. Минималне принадлежности 400 динара. Молбе поднети до 19 марта.

Општина Доњо-рачанска расписује натечај за попуњавање главног службеничког места општинског деловође. Молбе поднети до 15 марта.

Општинска управа у Книћевцу расписује натечај за попуњавање главног службеничког места другог општинског писара. Молбе поднети до 19 марта.

Општинска управа у Добрици расписује натечај за попуњавање главог службеничког места општинског бележника, општинског подбележника и катастарског очевидничара. Минималне принадлежности општинског бележника 800 динара, додатак на плату 110, стан и 4 хвата тврдог дрвета; општинског подбележника 800 динара, додатак 500 динара, стан и три хвата тврдог дрвета; катастарског очевидничара 800 динара, додатак 400 и три хвата тврдог дрвета. Молбе поднети до 19 марта.

Општинска управа у Книћанину расписује натечај за попуњавање главног службеничког места општинског лекара и споредног службеничког места општинске бабице. Принадлежности лекара 1000 динара месечно и додатак 600 динара, бабице 500 динара. Молбе поднети до 19 марта.

Општинска управа у Бездану расписује натечај за попуњавање места пазикуће-руковаоца инсталација у зградама Царинарнице I реда у Бездану. Рефлектант треба да разуме руковање инсталацијама и да уме извршити мање оправке на електричним, водоводним и другим инсталацијама. Принадлежности: стан и износ означен у прихваћеној понуди рефлектанта. Писмене понуде послати до 1 марта.

Општинска управа у Шаренграду расписује натечај за попуњавање главног службеничког места општинског благајника. Молбе поднети до 5 марта.

Општинска управа у Чумићу расписује натечај за попуњавање главног службеничког места општинског деловође. Молбе поднети до 19 марта.

Општинска управа у Великој Кикинди расписује натечај за попуњавање упражњеног места градског главног пореског рачуновође. Потребан је виши течајни испит средње школе. Молбе поднети до 20 марта.

Редовно купање у Новосадској минералној јодној води значи: здравље

За претседника Среског одбора Црвеног крста у Великој Кикинди изабран је поново г. др. Александар Петровић

Велика Кикинда, 27 фебруара. — Сремски одбор Црвеног крста у Великој Кикинди одржао је скупштину, којој је претседавао г. др. Александар Петровић, градски физик. Скупштина није била много посећена, али су се на њој појавили познати јавни радници хуманих и добротворних установа. Из извештаја о раду у прошлој години види се да је интересовање за ову установу знатно повећано, нарочито код интелигенције. Одбор је у току 1938 године приредио дане Црвеног крста, ја, које је посећивало преко 50 слушалаца. Одбор је у два маха у току године приредио дана Црвеног крста, који су одлично успели, нарочито у манифестационим поворкама подмлатка.

После извештаја, који су примљени и одобрени од стране скупштине, прешло се на избор нове Управе, па је за претседника поново изабран г. др. Александар Петровић, градски физик, за потпретседника г. Светозар Удицки, надзорник, за секретара г. Александар Дражић, градски бележник, који је сада по четрнаести пут изабран; за благајника г. Милош Гавранчић; за чланове управе г. г. Угорица Будишин претседник градске општине; Јаков Ивановић, потпуковник, др. Никола Медзиградски, сремски начелник, др. Илија Синдик, директор гимназије, Лаза Продановић, управитељ грађанске школе, др. Душан Телечки, сремски лекар, прота Јован Татаровић, архијерејски намесник, др. Вилим Штајнер, надрабин, Душан Грујић, управитељ школе, Михајло Голуб, управитељ дома Руског црвеног крста, Ника Мирков, шеф поште, Бора Јовановић, грунтовничар, Јосип Бабић, професор, Миливој Степанов, учитељ, Невенка Ђукин, претседник Кола напредних жена, Мара Теофанова, наставница, Десанка Влаховић, учитељица, Катарина Делднер, наставница. У надзорни одбор су изабрани г. г. Миливој Тирилов, градски велики бележник, Стеван Богосављевић, градски благајник, др. Вилим Крајтер, градски лекар и Велимир Миркоњ, градски чиновник.

Седница Патријаршиског одбора

Београд, 27 фебруара. — У згради патријаршије одржана је седница ужег Српско-православног патријаршиског одбора под претседањем патријарха г. Гаврила. На седници се расправљало о разним питањима која интересују српску православну цркву.

—o—

СКОРО 300.000 СОКОЛА

Према последњим подацима Савеза сокола Краљевине Југославије, Савез данас има 2.231 соколску јединицу. Од овога броја отпада на друштва 843, а на чете 1388. Савез је подељен на 25 соколских жупа. Број чланства износи 297.941. Од тога отпада на мушке чланове 127.235 на чланице 45.583; на нараштај и децу 128.124. Соколских домова има 320, а летњих вежбалишта 270.

—o—

У СТАРОМ ВРБАСУ ЋЕ СЕ ПОДИЋИ ЦЕНТРАЛНА ЗГРАДА ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ

Стари Врбас, 27 фебруара. — Општинско веће закључило је да још ове године почне са градњом велике централне зграде за основну школу. За градњу нове школе биће утрошена сума од 800.000 динара. У томе циљу општина ће закључити зајам код Државне хипотекарне банке која је зајам већ начелно одобрила уз дугорочну отплату са каматом од 6 од сто. **(Дан)**

—o—

ПРИПРЕМЕ ЗА ВЕЛИКИ БАЛ ПОД МАСКАМА

Петровград, 27 фебруара. — Овогодишња балска сезона у Петровграду завршиће се у суботу 4 марта, са традиционалним балом под маскама, коју приређују девојке окупљене у одбору Добротворне задруге Српкиња.

Како смо извештени, припреме су довршене и већ сада се види да ће бал надмашити све оно што је до сада рађено код разних приредби овога стила.

Велика свечана дворана Официрског дома биће нарочито украшена и сва пресвучена у боји јоргована.

Очекује се долазак гостију из Београда, Суботице, Новог Сада, Вел. Кикинде, Новог Бечеја и Ковачице. Приређивачки одбор моли публику да дође тачно до 21 часа и да у ресторану благовремено резервише столове.

—o—

БАЛ С. К. „СРБОБРАНА“ ИМАО ЈЕ ОДЛИЧАН УСПЕХ

Србобран, 27 фебруара. — У недељу је у дворани Занатлијске омладине, приредио је Спорт клуб „Србобран“, уз сарадњу Удружења правника, врло успели бал. Захваљујући г. Страхињи Свирцу, дипломираном правнику и члану клупске управе, овај бал је пожњео велики успех и невиђена изненађења, која ће остати у дугој успомени код свих Србобранаца. Г. Свирац се није задовољио само материјалом који му пружа Србобран, већ је провео неколико дана у Београду и Новом Саду и прикупио све новитете са модерних балова.

У програму је поред неколико скечева и позоришног комада „Два лопова“ од Нушића, било и певачких партија у којима су узели учешћа и омиљени србобрански певачи гг. Василије Којић „Мића“ и Светозар Манојловић „Тоза“. У програму су узели учешћа и гђице Мара Мудринска, Вера Каћанска, Наташа Сивачки и гг. Радивој Дињашки, Слободан Манојловић, Александар Шијачић Иван Гавански и Вељко Вујић.

Данашњи програми у биоскопима

РОЈАЛ

Премијера

Бук Понес у филму

Отмичари злата

Дивљи запад, његова романтика, али и окрутно убијање непријатеља и пријатеља закона

АПОЛО

Премијера

Два сата урнебесног смеха

Друга брачна ноћ

У гл. улози
Гари Грант и Ирена Дун

РЕКС

Данас Пјер Фреснеј и Жана-Пјера Омон у великом франц. шлагеру

Шери-Биби

УРАНИА

У 5, 7·15 и 9·15

На свеопшти захтев публике приказује филм

Љубавна дражба

у гл. ул. Марика Рек, Паул Кемп

(Нова копија)

ОДЕОН

Премијера

Врхунац пикантерије и духовитости Савремена комедија

Она и њен собар

Главни глумац и режисер Саша Гитри

Терпентин раствара нечистоћу још брже

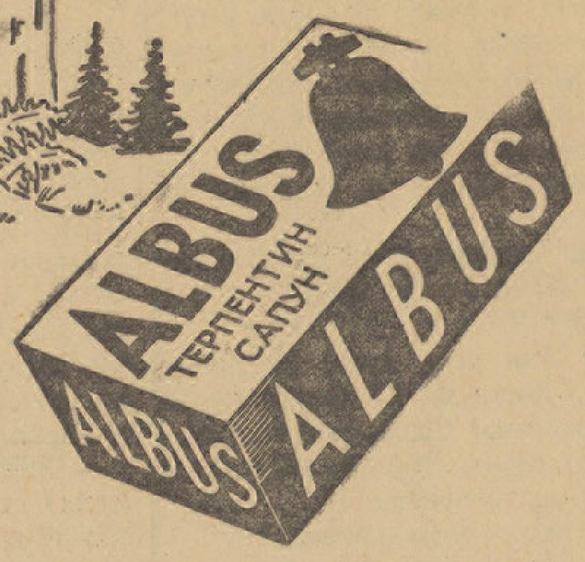

ако је спојен с Albus-сапуном, који се обилато пени. Albus-терпентин сапун је најсигурнија помоћ за прање Вашег рубља. Albus-терпентин сапун лако и брзо раствара нечистоћу.

Albus-терпентин сапун чува Ваше рубље

ЗАГОНЕТКА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЦЕНТРАЛЕ

Наградно натецање Новосадског електричног д. д.

Ове године ће се на новосадским трамвајима пустити у промет 16 серија возних карата са пропагандним текстом на полеђини. Прва серија је већ у промету и носи следећи натпис:

„Електричним глачалом пеглаш набоље и брзо и лако и без главобоље“

Почетна писмена свих 16 текстова, правилно сложена дају решења једне загонетке, т. ј. реченицу која значи: геслo напредне домаћице. Решиоци загонетке могу добити лепе награде (прва награда је комплетан електрични кухињски уређај, многобројне друге и треће награде). При решавању загонетке треба поступити овако: Возне карте треба сакупљати и једну комплетну серију прилепити на табак хартије редом тако, да почетна писмена дају решење. Лист са прилепљеним картама треба доставити Централи у затвореном коверту најкасније до 20 децембра ове године.

За дељење награда Централа ће организовати посебну приредбу пред крај године, са укусним програмом, а која по замисли Централе има да буде и од друштвеног значаја, у што не сумњамо. Предмет ће свакако бити од интереса нарочито за школску младеж која путује трамвајима.

Како се види, Новосадско електрично д. д. је убеђено да пропагирањем употребе електрике у домаћинствима пропагира добру и корисну ствар, и не сумња да ће његова пропаганда бити успешна, па зато и не штеди ни новца ни труда.

Радознали смо какав ће бити коначан успех.

Полиција је открила да се у Суботици у великој количини продају вештачки справљене животне намирнице

Сви фалсификатори строго су кажњени

Суботица, 27 фебруара. — Полиција у Суботици приредила је ове недеље рацију на продавце животних намирница на пијацама. У хемиском лабораторију прегледане су животне намирнице, па је установљено да су многе животне намирнице, нарочито млеко, паприка и мед, фалсификоване

Интересантно је истакнути да је на једном месту нађени млевена паприка која фалсификована са 25 од сто пепела, 25 од сто песка, а остало је била мљевена пшеница и паприка.

Код 30 продавачица млека нађено је фалсификовано млеко, а код неких трговаца фалсификовани мед, у коме уопште није било меда.

Полиција је све ове продавце казнила новчаном казном од 300 до 1.500 динара или казном затвора од 6 до 30 дана. Полиција ће убудуће изрицати још строжије казне против свих оних који буду фалсификовали животне намирнице. Поред тога предложиће Среском начелству да им одузме дозволу за вршење заната.

СУЂЕЊЕ РАТАРУ ИЗ НОВЕ ЦРЊЕ КОЈИ ЈЕ ОДГОВАРАО ЗБОГ НАСИЉА

Петровград, 27 фебруара. — Због покушаја силовања одговарао је пред петровградским Окружним судом Павле Мађери, ратар из Нове Црње. Према оптужници, Мађери је покушао да изврши насиље над 16-годишњом девојком Розалијом Ђерман, која је испомагала његовој болесној жени.

Оптужени пориче. Брани се да на то није ни помишљао, иако му се сама Розалија више пута нудила, али ју је он увек одбијао, па му је девојка чак говорила да је кукавица.

Суд га је ослободио.

Пијани кочијаш фијакером прегазио учитељицу и бичем је терао испред коња

Тек у селу Хајдукову учитељици је успело да утрчи у прву кућу

Суботица, 27 фебруара. — Полиција у Суботици казнила је кочијаша, који је хтео да прегази својим колима једну учитељицу.

Петар Пољаковић, кочијаш, стар 26 година, терао је своја кола иза Палића, на међународном путу. Без икаквог разлога Пољаковић је ударио својим бичем учитељицу гђу Јагу Спичак, супругу капетана, која је долазила у град из школе која се налазила у близини државне границе. Госпођа, видевши да је кочијаш пијан и дрзак, хтела је да се интересира за његово име, нашто ју је Пољаковић поново ударио бичем и почео фикајером да је прогони. Учитељица је бежала у село Хајдуково, бојећи се да ће је Пољаковић убити. Склонила се у првој кући, па су одмах известили полицију, одакле је дошао један стражар, али није могао да ухапси кочијаша, јер су га бранили његови другови, такође пијани.

У овој ствари одржана је расправа код пристава г. Продановића, који је Пољаковића казнио због непрописног терања, због нереда и пијанства са 1500 динара максималне казне, односно, у случају неутеривости, са 30 дана затвора, а због телесне повреде и опасне претње, Пољаковић је предат суду. *(Дан)*

Професионални рвачи ухваћени у крађи у Петровграду

Са краденим новцем требало је да се приреди вереничка гозба

Петровград, 27 фебруара. — Петровградска полиција успела је да ухвати крадљивце који су пре кратког времена украли 10.000 динара у гостиони Карла Кинда, у Београдској улици. То су професионални рвачи Петар Ценрер и Петар Сауер, који су недавно дошли у Петровград. Сауер се упознао са једном лепом петровградском девојком, неком Катицом, с којом се верио. Хтели су да [illegible] вечеру у част веридбе, те да позову и њене рођаке, али, како нису имали новаца, Катица је дала веренику прстен да га прода. Са колегом Ценрером Сауер је свратио у гостиону Карла Кинда и понудио гостионичару да купи прстен. Како у гостиони случајно није било никога рвачи су искористили прилику, те су из отворене касе украли 10.000 динара и побегли.

Полиција их је предала суду.

Петнаест дана затвора за један ударац маказама

Петровград, 27 фебруара. — Пред Окружним судом у Петровграду одговарао је петровградски радник Стеван Палатинус, који је оптужен што је 10 септембра прошле године у Горњој Мужљи маказама напао и тешко повредио Стевана Мезеи. Палатинус се брани да га је Мезеи први напао. Кад је прошао поред Мезеина, овај га је почео вређати и ударио, на што је он извадио маказе, које је имао уза се, и ударио Мезеина. Суд га је осудио на 15 дана затвора.

Живост
на оџачком тржишту кудеље

Оџаци, 27 фебруара. — Током прошле недеље пословање је било врло живо. Неколико већих послова закључено је од стране енглеских фирми. Роба из ранијих закључака отпрема се, брзо и без сметње, воденим путем. Цене су, као и у претпрошлој недељи чврсте. За неколико бољих партија постигнуте су цене боље од оних које нотирају.

Цене средњег квалитета износе (у динарима за 1 кг.): сељачка кудеља: Іа 7.25 — 7.50; IIа 6.25 — 7; вијана кудеља: Іа 8.75 — 9.25; IIа 7.75 — 8.25; полувијана кудеља 7.50 до 8; отпатци од сељачке кудеље 3.25 — 3.50; отпатци од вијане кудеље: Іа 5.75 — 6.25; IIа 4.75 — 5; чешљана кудеља бр. 5 10.75 — 11.25; брада чешљане кудеље бр. 5 8.75 — 9.25; чешљана кудеља бр. 6 11.75 — 12.25; брада чешљане кудеље бр. 6 9.75 — 11.25; немочена кудеља 6 — 6.50; отпатци немочене кудеље 3.75 — 4; Іа отпатци од чешљане кудеље 7.25 до 7.50 *(Дан)*

—o—

ОТКУП СУНЦОКРЕТА У 1939 ГОД.

„Призад" обавештава интересенте да творнице уља закључују уговоре са призвођачима за сејање сунцокрета у 1939 год. те гарантује откуп ну цену од 190 дин. мтц. Уз одбитак доприноса за фонд и трошкове преузимања остаје произвођачима чистих 173 дин. за 100 кг. франко утоварна станица.

—o—

МЕЂУНАРОДНИ ПОЉОПРИВРЕДНИ КОНГРЕС У ДРЕЗДЕНУ

Међународни пољопривредни конгрес одржаће се од 6 до 12 јуна о. г. у Дрездену, као што ја то било одлучено на главној скупштини Међународног савеза за пољопривреду, која је одржана прошле године у Прагу. На конгресу ће учествовати делегати скоро свих држава. — Неколико дана пред почетак Конгреса биће приређена у Лајпцигу пета државна изложба исхране, која ће учесницима на Конгресу приказати како је организована пољопривреда у Немачкој. С обзиром да ће на Конгресу присуствовати најбољи пољопривредни стручњаци из целога света, изложба се уређује тако да ће надмашити све досадашње сличне приредбе. За учеснике биће приређен и низ стручних излета у разне крајеве Немачке.

—o—

СЕДАМДЕСЕТА СКУПШТИНА ПАНЧЕВАЧКЕ ПУЧКЕ БАНКЕ

Панчево, 27 фебруара. — Овдашња Пучка банка, која је отпочела са исплатом старих улога, одржаће 12 марта своју седамдесету редовну скупштину. Из извештаја, који је управа банке спремила за скупштину, види се да банка све више исплаћује старе улошке, па се износ стадих потраживања у прошлој години смањио са 20 на 16 милиона динара. Многи улошци су порасли са 16,5 на 21,5 милиона динара, уз каматну стопу од 4 — 5 од сто. У прошлој години банка је имала чисти добитак од пола милиона динара. За исплату дивиденде деоничарима банка је основала специјалан фонд од 200.000 динара, из којег ће се вршити ове исплате. Рачун активе и пасиве износи 11 милиона динара *(Дан)*

ФЕЉТОН »ДАНА«

СИЛОМ НЕВЕРНА

РЕНЕ ФЛЕР

Пред огледалом, госпођа Бенжамен је намештала свој шешир.

— Драга моја, рече г. Бенжамен са искреношћу у гласу, ако није неопходно потребно да изађеш, преклињем те да то не учиниш. Ако имаш неку куповину, пошаљи служавку. А ако хоћеш да се шеташ само из задовољства, узми кола, ма да нисмо богати.

— Врло смешно, рече гђа Бенжамен. Да имаш можда намеру да ме закључаш?

— Не! Али нећу више да трпим те приче. Доста ми је! Дошло ми је до преко главе! Сваки пут кад изађеш, иста песма. Увек се нађе неки господин да те прати.

— Зар је до мене кривица?

— Не. Ти си лепа. свакако, врло лепа, али колико лепих жена које нико не прати. Скромно си обучена, држање ти је резервисано, сасвим си мало намазана. Имаш толико изглед поштене жене. колико је то допуштено поштеној жени данас. А људи те прате. Ту човек ништа не може да разуме. То је фаталност.

— Молим те да ми верујеш, да ја са своје стране ништа не предузимам да би ме пратили. О, Боже, не. На против. Кад би ти знао колико ме гњави то, што се, ма куда се макла, увек нађе неки глупан за мојим стопама. И упорни су. Ходала ја брзо или полагано, ушла ја у радњу или низала улице без престанка, одговорила им или их врећала, ништа им то не смета да ме прате.

— Ошамари их.

— Шта мислиш, да испаднем смешна на сред улице. Не. Нашла сам прави начин да се ослободим тих безобразника, дајући им лекцију којој се нису надали.

— Да, леп је тај твој начин. Не, не! Доста с тим начином. Нађи нешто друго. У тој ствари немој више на мене да рачунаш.

— Зашто? Прво тиме чиниш само своју дужност. Пратити своју жену, значи врећати је; а на теби је да се бранити.

— Врло је добар мој начин. Редовно пали. Обично, пошто ми промрмља неку глупост пратилац ме пита: „Смем ли да пођем с вама?" Можете. Он је очаран. Гледа своје бркове. Мисли да му је успех већ осигуран. И гле. Доводим га ту, к теби. „Могу ли да вам претставим: Д. Т. који ме већ два сата прати. — а ово је мој муж"! Господин је насамарен.

— Господин је насамарен да! Али и ја такође Ако замишљаш да је згодна та улога, вараш се! Обично не знам шта да кажем. На шта личим? Не знам да ли да будем проничан или достојанствен. Помишљаш ли како је ситуација незгодна?

— У осталом ако ти је свеједно да прате жену, онда добро!

— То ми није ни најмање свеједно. Кад бих видео како те прати, како те гледа, како ти шапуће свињарије на уво, знао бих одлично, инстинктивно, шта треба да радим! Али овако не знам! Треба сад да га замислим. Седим мирно код куће, у својој фотељи, читам новине или пушим. кад, ево ти ми доводиш твога господина! И сад ја треба одједном да се наљутим на заповест. Нисам у току догађаја, треба ми времена да уђем у ствар. Ти не можеш ни да замислиш, колико је тешко грдити некога у неузбуђеном стању. Није он више тај који је жртва већ ја.

— Какав егоизам. Сметам господиновом варењу. Реци: зар ти је милије да те варам, само да те не гњавим више са тим стварима?

— Ето што ти је жена. Одмах крајности. Не бих волео да будем преварен, што ми ни најмање не смета да мрзим те одвратне сцене, на које ме ти нагониш. Онај дугоња, кога си прошле недеље довела, није добио заслужену лекцију. Прво ми је опалио шамар. а затим ме добро лупио песницом. А јуче, јуче!?

— Зар сам могла да погодим да је тај стари гад, који ми је говорио страхоте од Вандома до куће, издавач о коме си ми причао.

— Ниси могла да погодиш наравно. Али моје издање пало је у воду, схваташ ли? Јуче си нас ставила у најнезгоднију ситуацију која се може замислити. Зато, преклињем те, не излази ако ти то није стварно потреба.

— Стварно ми је потребно.

— Па добро, али онда врати се сама. До ђавола, врати се сама.

Госпођа Бенжамен је изашла. Господин Бенжамен који је био по мало бојажљив сад тек даде маха своме бесу. Било му је доста свега.

„Па то је разлог за развод" помисли у себи. Стаде крај прозора да види жену како одлази. Била је то жена као свака друга. Зашто су је, врага, људи пратили? И, опет, један човек укршта јој пут, зауставља се, гледа је, прати је. Већ се догодило! Већ, тек што је изашла.

Господин Бенжамен поче да проклиње име божје, остајући и даље крај прозора.

Убрзо затим вратила се и госпођа Бенжамен, свршивши свој посао. Ево је! А пратилац је ишао у стопу за њом.

— А, не — повика г. Бенжамен. — Рекао сам јој већ да на мене не може више да рачуна! Па добро, видећемо. Неће ме наћи. Отићи ћу! До ђавола. већ је доцкан да одем. Али сакрићу се! Ала ће испасти глупа пред тим човеком. Где да се сакријем. У спаваћој соби има један узидан орман.

Сакрио се брзо. Било је крајње време. Зачуо се кључ у вратима. Затим два гласа.

— Причекајте, господине, имаћу задовољство да вас претставим свом мужу.

Кораци! У једној соби, затим у другој. Тражила га је. Звала га је! Г. Бенжамен је дувао узиданом орману. Ала ће бити кажњена. Кораци су се приближивали. Улазила је у собу!

— Драги јеси ли ту?

Одмах затим други глас:

— Аха није тамо госпођо? То сам већ и мислио. Врло згодно, трик са мужем да би се привукли људи у кућу. Па то је старо као библија. У осталом дошао бих ја и без тога, јер ми се допадаш много, знаш ли?

„А? Шта? Овај се другар не жени". Г. Бенжамен, у своме орману, почео је већ да осећа извесну нелагодност. Али какав ће то укор бити за његову жену?

— Гђа Бенжамен се почела уистини да љути.

Али, господине, за кога ме сматрате? Али, господине, молим вас да ме пустите! За Бога шта радите?! Али, господине!?

Те речи су тако звучиле, да г. Бенжамен није могао бити у недоумици о чему се ради. Уздахнуо је у своме узиданом орману.

„Али он ће је — — Он већ — Шта да радим? Да изађем из једног узиданог ормана? Како ће то изгледати?

У осталом док је он размишљао већ је било доцкан. Г. Бенжамен дубоко уздахну.

„Ако ништа друго, то ће јој бар служити као добра лекција". помисли да би утешио.

Међутим, изгледало је као да гђа Бенжамен није схватила лекцију од прве и као да је тражила и другу.

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

„ВОЈВОЂАНСКИ ЗБОРНИК"

„Војвођански зборник" излази из штампе до 10 марта о. г. на око 250 страница великог формата. Цена му је у претплати 20 динара. У продаји се неће моћи добити, пошто се штампа у оноликом броју примерака колико се јавило претплатника. Претплатници ће добити књигу одмах по изласку. Претплата се до дана изласка прима на адресу: Б. Чиплић, професор, Нови Сад, Друга мушка гимназија, са ознаком: за „Војвођански зборник".

На „Војвођанском зборнику" сарађује тридесет најугледнијих војвођанских културних и књижевних радника. Он доноси велики број важних и занимљивих чланака из пера наших најбољих есејиста и писаца. Што се тиче белетристике, Војвођански зборник доноси десет песама и девет приповедака.

Војвођански зборник ће бити најактуелнија књига и најбоља слика савремене културе Војводине, те у пуној мери заслужује нашу пажњу.

Претплату треба послати на време, како би се осигурали потребни примерци.

ПРИВРЕДА ЈУГОСЛАВИЈЕ 1918—1938

У овој књизи, која је уређена по угледу на велика страна енциклопедиска издања, приказан је развој народне привреде Срба, Хрвата и Словенаца за време од 1918 — 1938 године, дакле кроз прва два деценија заједничког живота. Књига на којој сарађују многобројни наши стручњаци, садржи обиље материјала и хиљаде корисних података са много статистичких доказа из свију области народне привреде. Књига је неопходна сваком ко се интересује за актуелне економске и социјалне проблеме и за привредну структуру наше државе, штампа се на финој бездрвној хартији и увезана у елегантне корице од енглеског платна, стаје у претплати само 265 динара, док ће у продаји стајати само 295 динара. За сада је довољно ако се изврши наруџба, а плаћање уследиће приликом доставе књиге. — Наруџбе примају све веће књижаре и Економска библиотека, Загреб 6.

Моле се ц. претплатници „ДАНА" који нису извршили дужну претплату. да то изволе што пре учинити путем послатих чековних уплатница.

Уплатницу треба читко испунити на бр. 58.460 нашег чековног рачуна са назнаком да ли је нова или стара претплата.

Уколико је који од цењ. претплатника изгубио уплатницу може је добити код саме поште уз цену од 25 пара.

"ДАН"
28.02.39.

СПОРТ

Војводина се реванширала Наку

Војводина-Нак 4:0 (1:0)

На игралишту „Карађорђе" било је јуче доста гледалаца, који су дошли да виде ривале, у борби за спортски престиж и да слушају пренос утакмице Немачка—Југославија.

Јучерашња утакмица између Војводине и Нака није задовољила само симпатизере Нака већ и Војводине. Црвено-бела чета је победила са 4:0 (2:0), али са игром овог тима нико није могао бити задовољан. Видело се јуче више, него икада да Војводини недостају две полутке, један халф и један десни бек. Код Нака не можемо да тражимо неку бољу игру, јер је овај тим подмлађен, те ће Нак имати тим кроз једну годину. Дакле, када нови, млади играчи „плавог" тима одрасту, очврсну и стекну потребну рутину.

Противници су играли у следећим поставама:

Војводина: Плац, Мајтан 2, Попеску, Ристић, Божић, Ђурић, Срећков, Матеовић, Шосбергер, Немет и Миладиновић.

Нак је извео: Шовена, Лерха 1, Хорвата, Винаја, Турзоа, Фехера, Лерха 2, Матака, Вилнера, Карабу, Барта (Чилага).

У првом полувремену игра је била углавном равноправна са малом премоћи Војводине. У овом делу игре обе навале имале су доста шанса да постигну гол. Међутим, лопта је ишла у пречку, у месо и бекови су спасавали са саме црте. Тако је ово полувреме завршено само једним голом, који је дао Миладиновић, после једне гужве. Са резултатом 1:0 за Војводину отишло се на одмор.

У другом полувремену, до 15 минуте је Нак надмоћнији, али је одбрана Војводине на месту. Од тога тренутка „плави" нагло попуштају и Војводина успева да да још три гола. Голове су дали Ристић, Матеовић и Миладиновић.

Код победника потпуно су задовољили Плац, Попеску, Божић и донекле Ристић. Остали осредњи, а Немет, Матеовић и Миладиновић били су слаби. Код Нака су сви играли полетно, али пред голом навала „плавих" није се снашла. Ипак морамо да истакнемо одличну игру младог Хорвата, Турзоа и Вилнера. Судио је г. Светозар Петровић са грешкама.

У предигри су малишани Војводине заслужено победили своје вршњаке из Нака, са резултатом 2:0 (0:0). Голове су дали Симин млађи и Ралетић.

Снага је победила технику

Немачка-Југославија (3:2)

Слаби су били Перлић, Стевовић и Дубац

Мало је требало, па да Југославија усред Берлина победи претставнике Велике Немачке. Међутим, наши су издржали само прво полувреме. У другом полувремену је дошла до изражаја одлична кондиција Немаца, тако да се победа морала препустити Немцима. Ипак, ми смо били и несрећни. Хигл је скривио аутогол, а Шипош је упропастио сигурне шансе ,својим оклевањем и мрзовољном игром.

Радује нас што смо имали право, када смо нагласили да за државни тим нису ни Перлић, ни Стевовић, као ни Дубац. Сви троје су били слаби. Стевовић је управо био смешан на терену.

Голове за Југославију су дали Петровић и Велфл а за Немце Хигл, Јанес и Биалас. Судија, Пољак г. Рутковски више је симпатисао Немце

Утакмица у пинг-понгу између репрезентација Југославије и Чешко-Словачке одржаће се 2 марта у Суботици

Суботица, 27 фебруара. — На дан 2 марта одржаће се у Суботици међународна утакмица између пинг-понг репрезентације Југославије и Чехословачке. Важност је ове утакмице је у томе што ће у чехословачкој репрезентацији наступити и познати светски прак у синглу г. Вана, а сем тога и г.г. Хамр и Кетнерова. У југословенској репрезентацији наступиће г. г. Конц, Харангозо I, Хекснер, Маринко и други. (Дан)

Утакмице у земљи

Београд
Баск — Јединство 6:4 (1:4)
Земун
Југославија — „Земун" 2:1.
Загреб
Загреб — Сплит 5:1
Суботица
Жак — Железничар (Загреб) 3:2 (1:0)
Славија — Санд 4:2 (0:1)
Бохемија — Смтк 1:1 (1:0)
Слога — Раднички 1:0 (0:0)
Стари Бечеј
Грађански — Славија 2:0 (2:0)
Сента
Југословен — Бата 5:2
Бачка — Сак 6:0 (0:0)
Нови Врбас
Дулцис — Жок (Инђија) 4:4 (2:1)

Паланачка „Слога" прославиће о Ускрсу своју 20-огодишњицу

Бачка Паланка, 25 фебруара. — Овдашњи клуб „Слога" је бесумње један од најстаријих и најнапреднијих клубова у новосадском потсавезу. Овај клуб, који је много учинио на ширењу ногометног спорта у овом крају, прославиће априла месеца, вероватно на Ускрс, на врло свечан начин дванаестогодишњицу свога постојања и делатности на спортском пољу.

Клуб располаже са два врло добра тима, добром резервом и солидним подмлатком. Осим тога има одлична игралишта која су ограђена и имају велике и лепо уређене трибине. На једном игралишту се играју ноћне утакмице, а на другом се одржавају дневне утакмице.

„Слога" има и свој сопствени аутобус, тениску, куглашку и музичко-дилетантску секцију.

За двадесет година борбе и рада на зеленом пољу, клуб је имао најлепши успех 1924 када није изгубила ни једну утакмицу, а играла је са најбољим клубовима Суботичког, Новосадског и Осјечког потсавеза. Иначе у Паланци су гостовали многи наши водећи клубови, а и неки бољи клубови из иностранства.

Што се врло ретко дешава по селима и паланкама у овом клубу има играча, који непрекидно играју у њему 15 до 20 година. Тако су играчи Хеп и Радошевић Влада играли скоро двадесет година за „Слогу". Овај последњи играч ће прославити у току идућег месеца 30-годишњицу активне „футбалске службе". Играч Радошевић је у својој 46 години играо првенствене утакмице, те се вероватно може сматрати да је један од најстаријих играча у држави.

Највеће заслуге за успех и напредак овога клуба, имају браћа Червењи и дугогодишњи претседник „Слоге" г. ч. Фрања Бост, индустријалац, који је велики пријатељ футбалског спорта и играча.

Поновни позив

на XLVII редовну главну скупштину Прве Србобранске Штедионице д. д. у Србобрану, која ће се одржати 16 марта 1939 год. у 9 сати пре подне у штедионичким просторијама.

ДНЕВНИ РЕД:

1) Избор 3 члана за оверовљење депонованих деоница и скупштинског записника.
2) Извештај Управног одбора о пословању и поднашање завршних рачуна за 1938 годину с предлогом о употреби постигнутог чистог добитка.
3) Извештај Надзорног одбора.
4) Давање разрешнице Управном и Надзорном одбору.
5) Избор 2 члана у Управни одбор.
6) Предлог управе скупштини за одобрење буџета Штедионице за 1939 пословну годину.
7) Евентуални предлози.

УПРАВА

НАПОМЕНА: Пошто се заказана скупштина за 23 фебруар 1939 год. услед недовољно депонованих деоница није могла одржати, то ће ова поновно заказана скупштина за 16 март 1939 год. у смислу 12 параграфа друштвених правила доносити правоваљане одлуке без обзира на број депонованих деоница.

У смислу штедионичких правила, треба гг. деоничари своје деонице да депонују код Штедионице најмање 3 дана пред главну скупштину.

ОБЈАВА О ЈАВНОЈ ДРАЖБИ

Потписани судски извршитељ на основу § 102 зак. чл. 60 1881 године објављује да ће услед решења Среског суда у Новом Саду бр. И 1393/37-2 у корист тражиоца извршења Рекорд Ердеш А. Д. за трговину и индустрију из Новог Сада, против извршеника из Доњег Ковиља ради наплате динара 7967, остатак потраживања и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене ствари, описане у записнику о пленидби бр. И 142/37 процењене на дин. 37.100 и то: косачица за жито, сејачица за кукуруз, сејачица за жито, два пара волова и две кобиле.

Јавна ће се дражба одржати дана 3 марта 1939 године у 11 сати пре подне у кући извршеника — наставно на салашу у хатару Горњи Ковиљ. Дражба ће се одржати у кући извршеника у Доњем Ковиљу.

Покретнине које се излажу дражби не могу се продати испод 1/3 процењене вредности.

Изврш. бр. 58/38. Тител, 8 XII 1938 г.
Тих. Поповић
судски извршитељ.

ОБЈАВА О ЈАВНОЈ ДРАЖБИ

Потписани судски извршитељ на основу § 102 зак. чл. 60 1881 године објављује да ће услед решења Среског суда у Тителу бр. И 64/938 у корист тражиоца извршења Јаковац Ивана, трговца из Љесковице против извршеника из Титела ради наплате динара 8761 главнице и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари описане у записнику о пленидби бр. И 64/33)2 процењене на динара 25.600 и то гориво дрво и угаљ.

Јавна ће се дражба одржати дана 11 марта 1939 г. у 10 сати пре подне у Тителу у радњи извршенице у улици Књаниновој.

Покретнине које се излажу дражби не могу се продати испод 1/3 процењене вредности.

Изврш. бр. 59/38. Тител, 11 фебруара 1938 године.

Тих. Поповић
судски извршитељ.

Мали огласи

СТАНОВИ

са 3 собе у новој згради **са централним ложењем потпуним комфортом и** лифтом за издавање. Уставска улица 16—18. (494)

„ФЛОРОДОР"

модерно сретство за неговање лица. Уклања боре, лишајеве, освежава лице. Главно стовариште „Вегетабилна", Нови Сад. Може се добити у свима стручним радњама. (2617)

У НОВОЗИДАНОЈ КУЋИ

на спрат 2 стана за издавање са по 3 собе, претсобље, кујна, купатило, девојачка соба, шпајз и велика тераса. Стеве Стевановића 14. (502)

ЗБОГ ЛИКВИДАЦИЈЕ РАДЊЕ

продају се употребљена бурад од 10 до 4000 литара, флаше и заклопци и виљете. Сима Екштајн, Нови Сад. (509)

Оглашујте у „Дан"-у

КРОЗ НОВИ САД

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 25 фебруара до 3 марта

Апотека Илић Мр. Душана, Вилзонов трг бр. 4. Телефон 24-45

Апотека Машић Мр. Николе, Темеринска ул. бр. 2. Телефон 22-91.

Апотека Насл. Житровића, Петроварадин.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА „Кнез Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-20 и 32-42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД: Телефон 169. РУМА: Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА: Тел. 40.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени су: Женско дете Матије Телебуха, полиц. старешина и Ружице Николић — Мушко дете Николе Дасовић, ковача и Маре Станковић. Мушко дете Славка Ружића, радника и Александре Крстић. Женско дете Јакова Јововића, маринског капетана и Ксеније Јовићевић. Мушко дете Ане Хајду, надничарке. Мушко дете Ане Хајду, надничарке. Мушко дете Ивана Јаковлића, ваздухопловног наредника и Златице Лајб. Валентина кћи Петра Цафука, бравара и Вилме Бишоф. Ирена, кћи Ђурице Мунћана, земљорадника и Славке Савић.

Венчани су: Златоје Николић, трамвајски кондуктер и Добринка Новаков. Фрања Сушић ,оштрач и Маргита Мелдлер. Ђорђе Сиракиј, ратар и Ирма Ковач. Лајош Јанка, чиновник и Марија Бухајмер. Ђорђе Божић, фотограф и Хана Финци.

Умрли су: Фрања Шамплер, фотограф, Уд. Јулијана Киш, рођ. Мењхерт, домаћица стара 91 год. Стеван Велцл, студ. права, стар 36 год.

—o—

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 27 фебруара 1939

У берзанском промету закључено је данас::

ПШЕНИЦА: Бачка 154—156, банатска 153—156, сремска 153—155, славонска 154—156.

РАЖ: бачка 142.50—145.

ЈЕЧАМ: бачки и сремски 152.50—155,

ЗОБ: бачка и сремска 165—167.50.

КУКУРУЗ: паритет Инђија Вршац 95—97, сушени паритет Инђија 108 110, сушени паритет Вршац 106—107

БРАШНО: 0гг и 0г бачко и банатско 242.50—252.50, број 2 222.50—232.50, број 5 202.50—212.50, број 6 182.50—192.50, број 7 152.50—162.50, број 7½ 120—125, број 8 110—112.50. — 0гг и 0г сремско и славонско 237.50—247.50, број 2 217.50—227.50, број 5 197.50—207.50, број 6 187.50—197.50, број 7 147.50—157.50, број 7½ 120—125, број 8 110—112.50.

МЕКИЊЕ: бачке и сремске 95-104

ПАСУЉ: бачки и сремски и сремски бели 282.50—285 без вреће.

МАСТ: у каптама по 25 кг. брутто за нето 1340—1360.

ТЕНЕДЕНЦИЈА: непромењена.

ПРОМЕТ: средњи.

Отворена је успела изложба регулационих планова

града Новог Сада са општом урбанистичко-архитектонском изложбом радова архитекте г. Јураја Најдхарта

Г. Најдхарт је, приликом отварања изложбе, одржао предавање о развоју и принципима модерног урбанизма са применом на Нови Сад

У недељу пре подне, у 11 часова, отворена је изложба регулационих планова града Новог Сада са општом урбанистичко-архитектонском изложбом радова архитекте г. Јураја Најдхарта, из Загреба, коме је поверена израда регулационог и нивелационог плана града Новог Сада.

Изложбу је отворио претседник новосадске секције Удружења инжењера и архитеката инж. г. Никола Плавшић. Отварању изложбе присуствовале су многобројне виђене личности и инжењери. Примећени су г. г. Коста Миросављевић, претседник општине, др. Бранко Магараше вић, заменик претседника општине, инж. Дака Поповић, министар у пензији, др. Стеван Адамовић, претседник Адвокатске коморе, Фран Доминис, директор пошта и телеграфа, инж. Стеван Радивојевић, претседник Инжењерске коморе, др. инж. Плохл, декан Техничког факултета у Загребу, Никола Булајић, директор филијале Државне хипотекарне банке, инж. Лазар Поповицки, начелник Техничког одељења Градског поглаварства, инж. Данило Сагмајстер, саветник Техничког одељења Градског поглаварства, инж. Никола Мирков, градски већник, инж. Милан Манојловић, директор Електричне централе, инж. Милан Ђосић, шеф ложионице, инж. Милутин Татић и други.

Инж. г. Најдхарт је, затим, одржао веома занимљиво предавање о развоју и принципима модерног урбанизма са применом на Нови Сад. Изложба ће бити отворена до укључиво 1 марта. — Улаз је бесплатан.

У сутрашњем броју објавићемо занимљиве појединости из предавања г. Најдхарта.

† КАРЛО ЛАНГХОФЕР

Данас је сахрањен у Новом Саду умировљени евангелички свештеник из Кисача Карло Лангхофер, који потиче из једне старе угледније словачке породице, јер му је отац био учитељ у Старој Пазови, Кисачу и Новом Саду где је био угледан словачки национални радник, који је још са пок. Јапом Томићем био у првим борбеним редовима за права словенских народности у Угарској.

Карло Лангхофер се родио у Кисачу 1856 године, четири разреда средње школе свршио је у Новом Саду у српској православној гимназији. Гимназију је, затим, учио у Сарвашу, где је матурирао, а теологију је студирао у Аустрији и Немачкој

Био је свештеник кратко време у Трнавцу у Чехословачкој, а после 2—3 године капеланства у Бачкој дошао је у Кисач, где је био око 35 година у служби. Потом је дошао у Нови Сад, где је живео од ослобођења као пензионер.

Као свештеник у Кисачу и он се истицао у борби за национална права, јер је његовим утицајем код Словака у новосадском срезу и био биран за посланика у угарском сабору др. Милан Хоца.

Био је 10-огодишњи школски надзорник вероисповедних евангелических црквених школа те је много радио на васпитању словачке омладине.

Оплакују га три кћери и три сина: Емилија, удата у Чехословачкој; Јелена, чиновница при Дирекцији пошта и Олга приватна чиновница у Новом Саду; Карло Лангхофер, агроном у Банској управи, и Владимир, инжењер у Бачкој Паланци, зетови инспектора г. Ђорђа Маринковића; Јанко, подбележник у Бачком Петровцу.

Састанак Месног одбора ЈРЗ

У недељу после подне одржана је седница Месног одбора ЈРЗ под претседништвом г. др. Обрада Милутиновића, банског већника. Он је у свом говору саопштио присутним члановима да је за новог бана постављен г. др. Јован Радивојевић и да је јуче примио своју дужност. Ово саопштење присутни су поздравили аплаузом.

Затим је г. др. Милутиновић говорио о програму месног одбора у вези са реорганизацијом квартовних пододбора и самог Месног одбора. Решено је да се оснује секција за пропаганду и активност свих партиских снага. За чланове одбора изабрани су г. г. др. Душан Орешковић, јавни бележник, др. Милан Иванчевић, адвокат, Фрања Хам, народни посланик, Раја Марковић, апелациони судија, др. Милош Петровић, економ, Јован Ђулум, трговац, Милан Суботин, занатлија.

На идућој седници Месног одбора, под претседништвом Министра просвете г. Стевана Ћирића, извршиће се избор чланства.

И ВИ СЕ КОРИСТИТЕ

нашим популарним рекламним ценама 6 карата и 1 велика (18x24) дин. 30; за легитимације 6 комада дин. 9.—

Фото-студио РОЈАЛ

Г. ДР. БРАНКО ИЛИЋ СЕ ОПОРАВЉА

Бивши претседник Новосадске општине г. др. Бранко Илић, који је дуже времена провео на лечењу, сада се опоравља ,тако да ће у најскоријем времену напустити постељу. У своме стану г. др. Илић је последњих дана примио велики број својих пријатеља.

—o—

Провална крађа извршена је у суботу у ноћи у шпецерајској радњи удове Етелке Такач, у улици Николе Радонића 4. Лопови су однели 500 динара и робу у вредности од 1000 динара. У близини су извршена још два покушаја провале. Полиција трага.

Г. ДР. МИЛАН ПЕТРОВИЋ нови начелник Просветног одељења Банске управе

Г. др. Милан Петровић

Београд, 27 фебруара — Указом Краљевских Намесника, на предлог г. Министра просвете, постављен је за новог начелника Просветног одељења Краљевске банске управе у Новом Саду г. др. Милан Петровић, професор.

*

Постављење г. др. Милана Петровића за новог начелника Просветног одељења Банске управе биће поздрављено, несумњиво, како у свима просветним круговима, у којима је личност г. др. Петровића веома цењена, тако исто и у нашој широј јавности, која добро познаје ванредне квалитете овог угледног новосадског професора и познатог јавног радника. На свом новом положају г. др. Петровић ће несумњиво користити своја познавања просветних прилика и национално-културних патреба наших крајева, у решавању још нерешених национално-културних и просветних питања. Сасвим је извесно да ће се у најскоријем времену осетити многи резултати његовог рада на челу Просветног одељења Банске управе.

—o—

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Батаљон голубије поште прославиће 1 марта своју славу као успомену на дан свога формирања, 1930 године. Сечење колача обавиће се у 10.30 часова пре подне, у кругу касарне „Вожда Карађорђа", у Јелачићевој улици, у Петроварадину. Домаћин славе је командант, инжињерски мајор г. Јован Л. Добричић

Хумано-културно удружење Личана и Бановаца у Новом Саду приређује 4 марта забаву са томболом у просторијама Спомен-дома. Чланови удружења извешће позоришни комад „У навиљцима" од Пеције. Народне песме певаће наши популарни радио певачи. Биће и томбола. Почетак је у 20.30 часова.

Власник за ДАН д. д.: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, главни уредник, Стевана Брановачког 11. — Ротациона штампа: ДАН, штампарско-издавачко предузеће Краља Александра, 1.

НА ИЗМАКУ БАЛСКЕ СЕЗОНЕ

Прексиноћњи правнички бал био је највећи друштвени догађај Војводине

Балу је присуствовао и Министар просвете г. Стеван Ћирић са госпођом

Прексиноћњи Правнички бал био је највећи друштвени догађај Војводине у новогодишњој балској сезони. Као што се и очекивало бал је надмашио, како по броју посетилаца, тако и по општем успеху, све до сада одржане правничке балове тако да је, по општем уверењу, био одиста највећи друштвени догађај Новог Сада и наших крајева. Велики број угледних личности из свих већих места из Војводине присуствовао је балу који је Месовите аранжману давао изглед једне изразито велеградске друштвене приредбе Између осталих угледних личности на балу је примећен и Министар просвете г. Стеван Ћирић са госпођом Ћирић.

Никада раније дворана Спомен-дома није била тако лепо декорисана заједно са пространим мермерним холом и осталим споредним просторијама, никада још тако блештаво осветљена као прексиноћ.

Лимузине са отменим посетиоцима бала почеле су да се заустављају пред Спомен-домом већ после девет часова. На улазу пространог хола посетиоце су дочекивали чланови приређивачког одбора Удружења правника, на челу са својом претседницом г-ђом др. Катарином Ленголд-Маринковић, адвокатом, др. Душаном Максимовићем, Владом Хаџи, др. Божидаром Вујиним, Лазом Хаџићем и другим. Ту су били, такође, и највиши претставници правничког сталежа у Новом Саду и Војводини, г. др. Сава Путник, претседник Касационог суда, др. Стева Адамовић, претседник Адвокатске коморе, др. Ника Игњатовић, касациони судија, Душан Спалатин, касациони судија и други који су, такође, били домаћини на балу.

Кадрил и ламбет-оук су изазвали право одушевљење

Један букет најмлађих са две симпатичне кринолине (Снимци фоторепортерске службе „Дана“ — Фото студиа „Рojал“)

Поред Министра просвете г. Ћирића, балу су присуствовали још и претседник новосадске општине г. Коста Миросављевић ,генерал г. Вуко Лепетић, народни посланици г. Александар Милић и Милош Влаховић, начелници Банске управе г. Батагељ и г. Орлић, директор Државне хипотекарне банке г. Никола Булајић, индустријалац г. Ђока Дунђерски, директор Финансиске дирекције г. Тодор Бугарски, командант Речне флотиле, капетан бојног брода г. Иван Улмански, генерални секретар Новосадске берзе г. др. Бранко Петровић и други.

Бал је отворен у девет и по часова Отворио га је Краљевим колом претседник Адвокатске коморе г. др. Стеван Адамовић са госпођом претседника општине г. Косте Миросављевића. Бал је потом настављен у најлепшем расположењу свих посетилаца.

Посетиоци бала могли су да уживају у двема лепим играма старог и новог времена: кадрилу и ламбет-уоку. Кадрил и ламбет-уок!.. На балу су изазвали право одушевљење како оних који су играли тако исто и далеко већег броја посматрача.

После завршеног првог дела бала, нешто после поноћи, настала је уобичајена циркулација посетилаца бала из велике дворане Спомен-дома у врло лепо аранжирани хол, у коме је био смештен ресторан, као и мали, интимни бар, где је свирао један цигански оркестар.

Аранжман бала заслужује сваку похвалу. Никада раније ни једна друштвена приредба у Новом Саду није припремљена са толико брижљивости какав је случај са прексиноћним правничким балом.

Пало је у очи нарочито велико присуство посетилаца из Београда. Из године у годину Правнички бал стиче све већи реноме и у престоници. Отуда је све већи број Београђана и Београђанки који долазе на бал. Прексиноћњем балу присуствовали су и неки претставници дипломатског кора у Београду, чланови британског и немачког посланства.

Прексиноћњи Правнички бал надмашио је по своме успеху све раније. (Снимци фоторепортерске службе „Дана“ — Фото-студио „Рojал“)

Посетиоци бала пред објективима наших фоторепортера- (Снимци фоторепортерска служба „Дана“ Фото-студиа „Рojал“)

Ревија елеганције и доброг укуса

Најуспелија друштвена приредба сезоне

Огроман број врло успелих тоалета привлачио је пажњу посетилаца бала. Била је то права ревија добог укуса и елеганције. Бела боја је прексиноћ доминирала у лепим тоалетама наших дама.

Нарочито су примећене елегантне тоалете госпођа: Олге Стевана Ћирића (екри чипка); К. Миросављевића (црни транспаран); Љоље Ђоке Дунђерског (црни марокен); Јелке др. Обрада Милутиновића (црни жоржет); Виде Вулко Варађанин (црна чипка); Катице др. Милоша Петровића (црна чипка); Бебе др. Лазе Дунђерског (банан-брокат-; Маје др. Батагеља (црни тил); др. Н. Игњатовића (црни транспаран); Ружице М. Орлића (црни креп); Магде др. Бранка Петровића (црни тафт са транспараном); Иванке Грачанин (црни кринолин); Гизеле П. Поповић-Пеције (црни транспаран): Анђелке Каћански (плава чипка); Олге др. Вл. Јаковљевића (ружичасти фај); Загорке др. Ваканьца, Апатин (цикламен моаре); Анкице Вујић (црни сатен са флитерима); Цице др. Стевана Суботина (бели сире); Ђен Цеје, Београд (црни тил); Лујзе Брек, Београд (златни ламе); Ване др. Бранка Илића (бели брокат); Ванче др. А. Адамовића (златни ламе); Маје др. Ф. Адамовића (бели моаре); Јелене др. Николића, Србобран (црна чипка); Гизеле др. Вл. Маргана, Вршац (црни сире); Босе др. В. Диме (бели сатен); Бебе Правица (црни моаре); Бибе Ковачевић (бели тафт); Анице Ракић (црна чипка); Ст. Буразовића (црвени транспаран); Ирене Михоковић (креп сатен са ружичастим флитерима); Санде Т. Узелца (црвени транспаран); Ленкице Јанковић, Београд (црни моаре); Санде др. К. Хаџи (бели сире); Р. Маленчића (бели сире); Веље Ненадовића (плави моаре); Ерне Ст. Томића (плави брајтшванц свила); Јелке Шарић (бели велур); Иванке др. Вујића (бели тафт моаре); Јелке Ј. Крајачевића (плави ламе са сребром); Милице инж. Кецића Стари Бечеј (црна чипка); Планинке др. Маширевића, Сомбор (отворени плави моаре бидермајер); Вукице др. Јеремића (црна чипка са златним лакеом); Зоре Веселиновић (браон креп сатен са чипком); Негенке Ницевић (црно ружичасти филе са чипком); Маргарете Фрање Хама (плави жоржет); Анкице Ст. Бењака (љубичасти тафт са тилом); Виде Петровић (црна чипка); Јелене Кон (црни креп-марокен); Ане Клицин (црни тафт); Меле Ј. Хаџић (црни марокен); Цице Лазе Атанацковића (оранж моаре); др. Јелисавете Форгач (златни ламе); Јуци Бредер (златни ламе); Милане др. Араницког (сребрни ламе); Марије др. Војнића, Суботица (бели жоржет); Спасе Стајић (црни тил); Ане др. Леха (бели тил); Бранке Ђорђевић (црни тил са сиреом); Гордане Матић (црни моаре); Јелисавете др. Сеге, Суботица (црнитил); Арјанке Лењи, Нови Врбас (црна чипка); Босе Стојаковић (тиркиз плави транспаран ламе); Олге Шулц (златни брокат); Меле Валдман (плави рибулдон); Руже Ивковић (златни флитер); Марије Пешмажу, Земун (плави тил); Александре Цукермандл (плави муслин); Оливије Вујић (ружичасти тафт са златом); Едит Росор (црни тил); Корнелије Колесар, Кула (црни тил); Едите др. Вагнера (бела чипка); Јулке Борота (црни транспаран); Илонке Личен-Сегеди (црни тафт); Ете Стројић; Флоре др. Шварца (црна чипка); Нели Марковић (плава чипка); Катарине Михајловић (отворено плави тил); Ице Шрам (златни ламе); Лили Хорват, Мостар (муслин са златним брокатом); Љубице Марић, Сента (тил са плавим тафтом); Мелите Битнер, Нови Бечеј (плави транспаран); Лудмиле инж. Тосића (бели жоржет); Љубице инж. Недељкова (црвена чипка); Јеленке Маковец (ламе емприме); Марије Тројницки (зелени транспаран); Јелисавете Терзић, Београд (црни креп); Аглаје Зечевић (цикламен тафт); Милене Правдице (сире са црним тилом); Хенријете Флоријан, Сечањ (отворено плави ламе); Олге Рајић, Београд (плави тафт са тилом); Јуцике Сабади (бели креп са чипком); Елеонора Ајкен (црна чипка) и других.

Од госпођица су запажене са својим врло успелим тоалетема: Загорка Д. Летица, Београд (плаво-бели сире); Катица Милић, Сремски Карловци (црни тил); Мајица Николић, Србобран (зелени сире); Ивана Николић (плави воал); Вида Николић (плави тил); Цица Марган, Вршац (бели жоржет); Стојанка Влаховић (ружичасти моаре); Мира Лозанић, Београд (црвени сомот плисе солеј); Соња Спалатин (бели тафт); Мира Рајковић (бели кринолин); Мара Јовановић (црвени кринолин); Јулијана Петровић (отворено-плави тафт); Мара Шарић (ружичаста чипка); Евгенија Петљански, Стари Бечеј (плави воал); Босиљка Пребилић (црни тафт); Вера Милутиновић, Београд (ружичасти тил); Ксенија Шипош (бордо клоке); Ксенија Јовановић, Сарајево (бели тил); Вера Борота (цикламен тил); Мира Радивојевић (ружичаста чипка); Лепа Јовановић (зелени транспаран); Нада Васић (ружичасти тафт); Вера Марић, Сента (бордо транспаран); Олгица Вучковић (плави тил); Гордана Шамбек, Панчево (моаре сире); Олга Зечевић (зелени воал); Ксенија Бошковић, Ср. Карловци (бели органдин); Загорка-Гага Димитријевић (отворено-плави тафт моаре); Вера Мундорфер (бели сире); Агнеса Валдман (жоржет са чипком); Валентина Пешмажу, Земун (плави тил); Феодора Радојевић, Сомбор (цикламен жоржет); Феодора Вукичевић Сомбор (зелени тафт); Бранка Страјин (црни сире); Смиљка Радивојевић, Вуковар (љубичасти тафт); Душица Веселиновић (бели тафт); Ђурђинка Веселиновић (отворено плави тил са чипком); Срђанка Сремчевић (бели жоржет); Луца Челиковић (бели тил); Нада Ц.и ц (плави шифон); Меланија Нус (плави тил); Добрила Лесковац (тамно плави тафт); Радмила Лозанић, Београд (црни сомот са белим мантилом); Илонка Башић, Мол (бели жоржет); Магда Бахрах (ружичасти муслин); Ирина Михајловић, Ср. Митровица (бели тил са ламеом); Кити Оштрић, Београд (црни тафт); Вера Вилхајм (отворено плави тафт); Дора Киселички (тамно плави жоржет); Вера Поповић, Београд (ружичасти воал); Вера Лучић (зелени креп сатен); Едит Шварц (бели тил); Милица Величковић (бели тафт); Славка Ненадовић (плави креп); Грета Вилхамер, Ср. Митровица (органдин); Марија Грубер (бели муслин); Барбара Фукс (цикламен тил); Рада Стојић (бели тил); Баба Хорват (ружичасти тил); Јоланка Бартоловић (бели тафт); Љубица Вукотин (бели тил); Нада Вујић (бели тил); Оливера Марковић, Београд (бели клоке); Магда Вајтершау (ружичасти тафт); Бранислава Фотивец (ружичасти транспаран); Милена Поповић (црни тил); Лили Штајн (тил-сатен); Мира Цонић (плави тафт); Магда Цукермандл (плави муслин); Мирослава Милованов (отворено плави клоке); Славка Цвејић (плави муслин); Ева Краус (бели тил); Марика Виг (тамно плави тил); Пирошка Дворнак (ружичасти жоржет); Штефи Лењи, Нови Врбас (тил са флитерима); Ели Нонемахер (бели тафт са тилом); Ана Стајић (црни тил са златом); Злата Пиркмајер, Вуковар (плави транспаран) и друге.

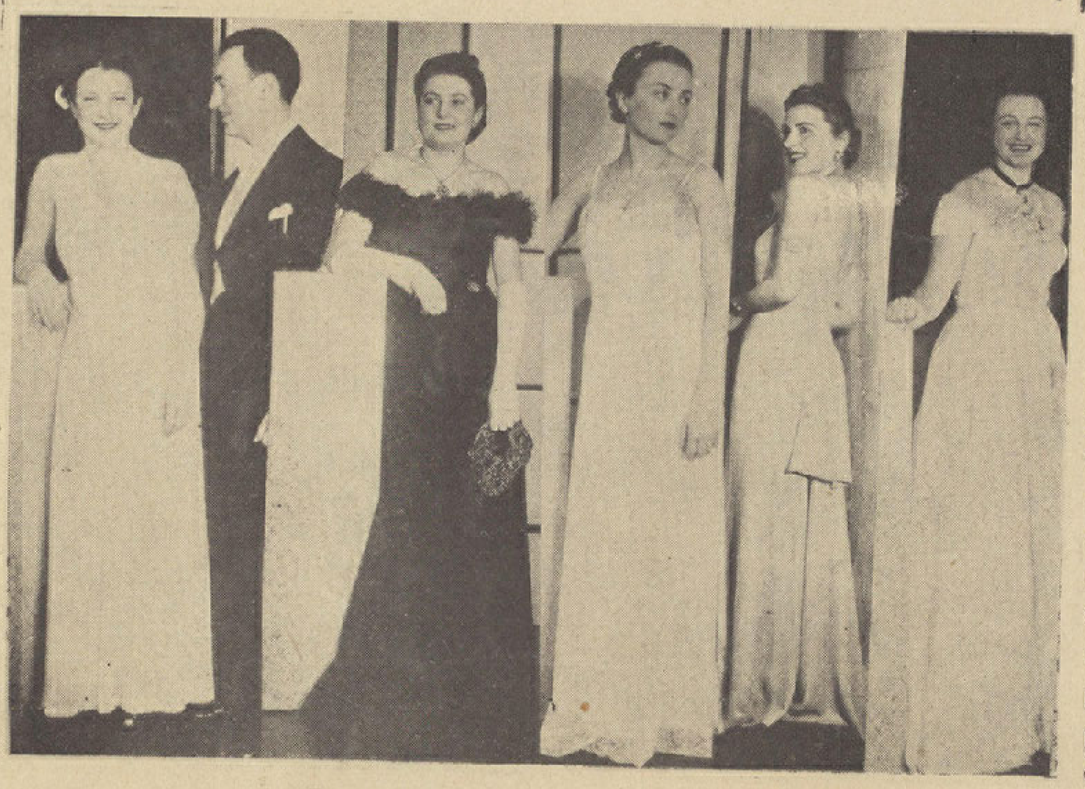

Бал је био ревија елеганције
(Снимци фоторепортерске службе „Дана“ — Фото-студиа „Рojал“)

Рекордан број угледних посетилаца бала из унутрашњости Војводине

Варијете „Слобода“ Нови Сад

Још невиђено у Новом Сади

Сензационални варијетски програм од 1 марта

Трио Мај

комична америчка атракција; Беркеи и Ден, комични Шкотланђани; трио Налбис, каучук акробати и друге сензационалне тачке.

КЛУБ „БРЂАНИ“ ОСНОВАО ЈЕ СВОЈУ ШТЕДИОНИЦУ

Новосадски клуб „Брђана“ у Новом Саду видно напредује. Сем рада на унапређивању туризма у Дунавској бановини, чланови раде и на другим пољима са великим одушевљењем. Недавно основана њихова штедионица увелико помаже чланове, дајући им краткорочне зајмове, који су у неколико месеца достигли висину и до 500 динара. Захваљујући савесном и истрајном раду г. г. С. Ћирића, М. Панкова и С. Ранковића, има много наде да ће у скорој будућности овај млади клуб показати још виднијих резултата.